

Előfizetési díj.

Videkekre postán vagy helyben házhoz hordva:	
Egész évre	12 frt.
Félévre	6 „
Negyedévre	3 „
Egy óra helyben	1 „
Videkről egy hónapra előfizetést nem fogadhatunk el.	

Egyes szám ára 5 kr.

Megjelenik minden nap, az ünnepeket követő napok kivételével.

KELET.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPI LAP.

Hirdetési díjak:

Ötször hasábozott garmond sor vagy annak tere 6 kr. Bélyegdíj minden hirdetés után 30 kr. Nagyobb és gyakori hirdetéseknek külön kedvezmény is nyújt a kiadóhivatal.

Hirdetéseket fűvesznek:

Bécsben: Oppelik Alajos (Wollzeile 22). Haase
stein et Vogler
Wien
Wallfischgasse Nr. 10.

Nyitottári cikkeik

garmond sora után 25 kr. fizetendő

Szerkesztői szállítás:

Belkirály-utca szeglet trencsain-vár 7. szám, hová a lap szellemi részét illető közlemények címzendők.

Az értékes cikkek díjazatnak.

Kéziratok nem adatnak vissza.

Kiadó-hivatal:

Stein János könyvkereskedése, hová az előfizetések és hirdetések küldendők.

ELŐFIZETÉSI FELHÍVÁS

A

„KELET”

politikai és közgazd. napilap

1874 évi folyamára.

„KELET” előfizetési ára:

Egy évre	12 frt.
Félévre	6 frt.
Negyedévre	3 frt.
Egy óra	1 frt.
Egyes szám ára	5 kr.

A lap szétküldésénél előforduló zavar kiküldése tekintetéből vidékről 1 hónapra előfizetést nem fogadhatunk el.

Az előfizetési pénzek, legcélszerűbben postai utalvánnyal kiadó Stein János könyvkereskedésébe küldendők.

Nyolcz egyszerre beküldött előfizetés után tiszteletpéldánnyal szolgálunk.

A „KELET” kiadóhivatala.

Az ugar-kényszer.

(Befejező cikk.)

De, ha, mint tegnapelőtt látók, sehol a kérdéses rendeletnek nyomába jutni nem lehet: az már most a kérdés — mikor és minő szám alatt bocsátotta hát ki a korábbi erdélyi helytartóság azt a rendeletet, mely azt szabná meg, hogy a ki földbirtokát használni akarja, bekezdni, körülírni vagy őriztetni tartozik és minő joggal hivatkozik bármelyik szolgabíró az ő felsége által szentesített 1871. évi LIII. törvénycikket kijátszó olyan helytartósági rendeletre, melyet sehol sem lehet megkapni?

De vegyük, hogy létezik, akkor csak fel kell tennünk, hogy nincs olyan kormány belügy-, kereskedelmi vagy földművelésügyi miniszter, kinek ne legyen tudomása egy ilyen, minden mezőgazdasági előhaladást megsemmisítő, rendeletről, annyival is inkább, mivel az 1871

évi LIII. t. cikk általa egyszerűen kijátszatik.

Miként történhetik azonban egy jogállamban, hogy az igazságügy- a belügy, az ipar és kereskedelmi ministereknek, a mint látszik, nincs tudomásuk róla, hogy a hatóságok egy rendeletre hivatkoznak, mely a törvénynek tényleg ellenmond??

Egyébiránt egyszerűen az itt a kérdés, kötelezve van-e a törvény tiszta értelmével szemben, mely tiltja az idegen birtokon való legeltetést, kötelezve van-e valamely földdarab birtokosa, hogy magát oltalmazza a törvénytelenséggel legelő barom ellen, vagy a marha tulajdonosa, ki — hála a mezei rendőrség teljes hiányának — pásztor nélkül hagyja barmait barangolni, felelős-e a más birtokán legelő barmjért s ennek következtében tartozik-e saját birtokán őriztetni barmait, hogy idegen birtokra ne menjenek, mivel azt az 1871 évi LIII. t. cz. tiltja?

Hogy mennyire hátrányos, ha a hatóságok avatkoznak ily ügyekbe, — mi tényleg az eset — kitűnik abból is, hogy még az is megtörténhetik, miszerint az egyes, ki a jogtalan kényszer ellen kikél s e viszonyok szabályozását kívánja, még a fejére gyújtják a házát s egyéb veszélynek is ki lesz téve. Ez ügyet tehát csak egy, a törvényt megvilágosító ministeri rendelet kell hogy szabályozza.

Meglehet, hogy e tárgy unalmas, de kényszerítve vagyunk a szabad sajtó jótéteményét felhasználni, hogy olyan fonákosságokra tegyük a kormányt figyelemessé, melyek talán előtte teljesen ismeretlenek.

Ha az egykori erdélyi helytartótanács azt mondja: *nem vonható kétségbe, hogy annak ki barmot tart, s vagy éppen semmi vagy elégséges takarmányt nem adó rétje van, jövőre annál nehezebb lesz barmát eltartani, mivel ezután a takarmányt, melyet eddig részben idegen birtokon ingyen kaptak természetesen, vásár vagy szerződés útján kész pénzben kell, hogy beszerezze.*

Igy tehát a legnagyobb mérvben feltűnő és különös, hogy a mit a kormány jönnek és helyesnek talált, még ma, 16 év után, sincs érvényben; a barom birtokosa ingyen tartja

barmait a más birtokán s ez állapot még mind nincs szabályozva.

Az 1871 évi 53. t. cz. azt mondja, hogy a tagosítás csak akkor lehetséges, ha a földbirtok harmad részének tulajdonosai a tagosítást kívánják.

Az összes magyar kis birtokosok s még a közép-birtokosok is ritkán tudják kimutatni e harmadot s azon nagy perkötségeket sem tudják hordozni, melyeket a tagosítás okoz. E birtokosok tehát, kik egy községekben a földbirtok egy harmadát nem mondhatják magukénak, arra vannak-e itélve, hogy a baromtenyésztőknek idegen birtokról ingyenzolgáltatassanak takarmányt, mivel, mint a hogy az erdélyi helytartótanács kifejezi magát, ez idegen birtokok épen azok, melyek a kis és közép-magyar birtokosokéi.

Elbámulunk rajta, ha belátjuk, miszerint ennek az a következménye, hogy azon birtokos, ki földjének egy harmadát ugaron heverteti, gyümölcstermelést nem üzhet, mivel a tekintetes község nem egyezik bele, hogy fát ültessen, ha csak az illető nem őrizteti, nem sánczolja körül vagy nem keríti be földjét; a törvénnyel az ördög sem törődik, mivel még nem is ismerik azt.

Csoda-e az, hogy bizonyos baromtulajdonosoknak, kik ma is ingyen, más birtokáról szerzik a takarmányt, nem tudják, mi voltaképpen a lopás?

A kormány feladata, hogy ez ügyet szabályozza, többek közt azért is, mivel több eset fordult elő, hogy a ministerium részéről már helybenhagyott legelő elkülönítések, megsemmisítettek — ekkor ismét a talányos bekerítési rendelet szerint a barom-tulajdonosok, mint eddig idegen birtokon ingyen kapnak takarmányt s annyi barmot tartanak, a mennyi nekik tetszik; maradunk tehát a régienél.

Itt egyéb nem segít, mint, hogy egy kormányrendelet útján végrehajtsák az 1871. évi LIII. t. cz., hogy ne kelljen a birtokosnak földjét a legeltetés ellen oltalmazni kivétel nélkül: kerítés, töltés, sáncz és pásztorok által, hogy mások barmaik számára az ő birtokán ne kapjanak ingyen takarmányt, s ne

részesíttessék akarva nem akarva azon szerencsében, hogy birtokáról minden harmadik évben az ilyen szerencsés baromtulajdonosokért fizesse az adót.

Sajátságos jelenség, hogy az ily ügyeket a sajtó nem veszi tárgyalás alá s például a „Pester”- vagy „Ungarischer Lloyd” gazdasági mellékleteiben szó sincs az ily dolgokról, mintha Erdély messze valahol Törökországban feküdne.

Ha az ily községekben, hol a tagosítás útján lehetetlen a birtokosnak földjét használni, szükséges, hogy egy novella útján a mezei utak szabályoztassanak, hogy az eldarabolt földek hozzáférhetők legyenek, továbbá pontosan meghatározandó, hogy mindenki csak saját birtokán legeltethet és a barom-tulajdonosok vagy istállóban kell hogy tartsák barmaikat, vagy ha legeltetni akarják, legyen gondjuk rá, hogy senkinek se okozzon kárt, vagyis ők őriztessék, ne pedig a földbirtokos oltalmazza magát az uratlanul legelő barom ellenében, s ez pedig az ugaron és tarlón való legeltetés megszüntetéséhez vezet. De a földbirtokot szabadon kell, hogy használhassuk annyival is inkább, mivel a folyton növekedő adót másként nem hozhatjuk ki.

Még egyet: miként hangzik voltaképpen az 1871. évi LIII. t. cz. létrejötte után Felső-Fehérmegyének 1872 január 15-én kiadott rendelete s annak különösen 34 §-e, és miféle törvényen alapszik az?

És miként szól szövege ama bizonyos bekerítési, besánczolási és őrzési rendeletnek, mely nemcsak az 1871. 53. t. cz. 38 §-e, hanem az idézett helytartótanács rendelettel is ellenmondásban van; miféle száma és kelete van? és végre van-e közelebbi tudomása a magos kormánynak e rendeletről, mely megengedi, hogy az, a kinek barmai számára nincs takarmánya, idegen földön szerezze azt meg magának, a helyett, hogy azt természetesen vagy vásárolja?

A képviselőház f. hó 22-iki ülésének első fele mondhatni nemzeti-ségi vitával folyt le. Már tegnap megkezdődött ez irányú a vita, s 12 órakor is csak azt fogadtuk el a ház, mit már 1/11-kor javasolt Tisza Kálmán.

nem szabad, vegye ön kalapját s induljunk, várnak reánk a tertuliában s elképzelhetem mily érdeklődéssel néznek az ön megjelenése elé!

Még mindig az imént olvasott szöveg hatása alatt gépileg követtem tisztelt kollégámat azon klubba, melybe megígérte volt, hogy szorakoztatásomra bévezet.

V.

A „tertullia”-beli mulatság, mely reám várakozott, nagyon közpszerű volt: hagytam magamat megbámultatni, elbeszéltem legalább ötvenedszer a bérczi lővész történetét, mely földreteríté a Lanera Antonio ösvéret, elveszték kártyán néhány piasztort s azon, büszkeségemre nem nagyon bizálgó felfedeztettem, hogy az ugynevezett „scat”-játék nem német találmány, mint hittem, hanem „tres-sillo” nevezet alatt több századokon át létezett már Spanyolországban, még pedig sokkal nehezebb és elméletesebb összeállításban, mint a hogy nálunk játszódik.

Meg lehet, hogy csak lenyomott kedélyhangulat okozta, de e társaság meglehetősen unalmasnak tetszék előttem; pedig különben bizonynyal néhány tagja képes lett volna érdekeltségem felkeltetni; don Marcos elsősorban, ki le nem vette szemét rólam, mintha reá bízott kincs lettem volna, melyre vigyázni feladata, továbbá a kővér gyógyszerész, ki ismerősei előtt szeretett kérkedni s épen egy tudományos vegytani kísérletről beszélt most, melyet ma reggel vitt végbe; s mindezeknél még tán legjobban egy helynyi beteges kinézése fiatal ember, ki valódi lázas izgatottsággal ült a kártyaasztal előtt és meglehetősen nagy összegekben játszott.

Neve don Salustiano volt; a mint a kártyaasztalnál mellette egy percze megállót, melőlől sajátságos hörgős halszót s láttam, mint emelt több ízben zsebkendőjét ajkaihoz, hogy elnyomja makacsul megújuló köhögését. Néhányszor úgy tetszék, mintha közelíteni akarna, hogy társalgást kezdjen velem, de mindig csak ismét visszatért a kártyához, mely ellentétlenül erővel látszék őt vonzani.

„KELET” TÁRCZÁJA.

Salvadora.

Útjegyzetek egy orvos naplójából.

Elbeszéli: Wels A. . .

IV.

(Folytatás.)

Érzelmim erőt vettek rajtam, fejem zugott! Képtelen volnék mindazon benyomásokra, melyeknek ma ki valóik téve, s melyek folytán agyamban orkánként üzték egymást a gondolatok, ismételni! Én volnék szerelmes? És a Salvadora közlései ez emberről, ki csak most oly szívélyesen szorított kezemet velem, ki segélyt ígért nekem megnyerhetni azon kincset, melyet birhatni a földön legirigylésre méltóbbnak tűnt fel előttem! S ez ember egy gyilkos — egy méregkeverő — egy — és én reá bízam titkomat — S Salvadora élte is veszélyben forgott?

Ingadozva, mint egy mámoros tettem meg az utat a vendéglőig, de mindazon gondolatok között, melyek fejemet zavarták s szétrepedéssel fenyegették, egy tisztán állott előttem: az, hogy gyermekes eljárásommal elvesztettem a játszma felét, melynek megnyerése mindenek felett annak, ki oly mesés gyorsasággal hódította meg szívem, életbentartása, megmentése léendett.

Kimerülten, mint egy lábzan égvé érkeztem haza, s szobámba érve, ágyamra vettem magam, miközben igyekeztem — fájdalom hosszaz ideig hasztalan — bensőmet lecsilapítani, hogy legalább képes legyek egy nyugodt gondolatra, mely némi világot vetne saját helyzetemre!

Igy tölthettem el mintegy félórát, testi s lelki fél álomban, midőn úgy tetszett, mintha ajtómon

kilincsét valaki megnyomná, s gyenge léghezam vonulnaszobámon át; azután hallám, mintha éppen oly csendesen betették volna az ajtót s alig hallható csendes léptek közelednének ágyam felé. Vajjon ébren voltam é, vagy csak álmodtam? Nem tudtam volna magamnak számot adni róla, hogy mi történik körültem, annyira küzdött szellemem az álom és ébrenlét között, de mégis úgy rémlett, mintha lehet érintené arcomat, mintha lecsüngő kezemet éltető meleg érné, mint egy forró csók érzete.

Erőszakosan kiragadtam magam e kábultságból — felébredtem — s hirtelen felugrottam fekhelyemről, de senkit nem láttam a szobában! Tehát mégis csak álom volt az egész, — s pedig most is érezni véltem kezemen a szelid érintést s azon delejes vonzerőt, mely emberi lény közeledtére hat idegeinkre! De néha az álom is oly élénken áll előtünk, mint maga a való, s csakhamar meggyőződtem, hogy az egész nem volt más, mint képzelet játéka, midőn ajtómon hevesen kopogtak, s don Marcos lépett be rajta.

Megvárakoztattam őnt, kedves kolléga ur — szóla, miközben szokásos félénk tekintetét a szobában körül jártatá — s bocsánatot is kell ezért kérnem; de ön tudja, hogy megaz nálunk orvosoknál, mindenkinek, különbség nélkül, szolgálatjára kell állanunk, kinek szüksége van reánk!

De hisz legkevésbé sem várakoztatott meg ön, még alig van öt óra.

Bocsánatot kérek, azt hiszem hét óra is közel lesz eddig.

— Az lehetetlen — szólék bámulva — pihentem egy kevéssé; vajjon valóban aludtam volna, s ily hosszazon? e szavakkal kivettem órámat mellényzsebemből.

— Ah ez pompás mód, hogy az ember valamely feltett szándékára, emlékeztetve legyen — szóla vendégem.

— Mi tetszik kérem? — kértem tőle.

— Ugy bizonynyal eszibe jut az embernek.

— Nem értem, miről beszél ön, don Marcos.

A második szakasz ugyanis a közjegyzők általános kvalifikációját közt főleg az azt is, hogy minden jegyzőnek jártassággal kell bírnia a magyar nyelvben, s ehhez már tegnap több módosítványt nyújtottak be. Tisza Kálmán nem akarván praepjudikálni a kérdésnek, e szakaszt, valamint a vele összefüggésben levő hetediket is a központi bizottsághoz javasolta visszautasíttatni újabb szövegezés végett. Senki sem támadta meg ez indítványt, s mégis két óráig folyt a vita felette, illetőleg ez incidensből a nemzetiségi kérdés fölött, melyet sikerült Trauschenfels Emilnek meglehetősen élére állítva a ház asztalára tálni. Trauschenfels elég furcsa dolgokat mondott, hogy igazolja, miszerint hazánkban a kereskedelem terén a „német a diplomáciai nyelv“ s a ház derűltéssel is fogadta az állítást s a ráalaptott okoskodásait, de a szónok urat csak az hozta ki sodrából, midőn a közelében ülő Eötvös K. az „impertinencia“ közbekiáltással akarta jellemezni Trauschenfels valamelyik állítását. Az impertinencia szóra nagy zaj közt felett Trauschenfels, s végre is az elnök az által háritotta el a fenyegetett zivatart, hogy felszólította a szónokot, hogy magánügyeit a házon kívül intézze el.

Igen sokan szoltak a tárgyhöz, hol többet, hol kevesebbet beszélvén, de senki sem igen tartván szem előtt a napirend tárgyát, és ha érdemes valakit kiemelni a nemzetiségi kérdés körül beszélők közül, az mindenesetre Wächter Frigyes, ki magyar érzellemmel és a legnagyobb melegséggel szoltott a szakszok tulzó indítványa ellen. A ház természetesen minden szavát zajos helyesléssel kísérte. A sok beszédnek az lett eredménye, hogy Tisza Kálmán indítványa elfogadott.

A részletes vita további folyamában nem fordult elő semmi érdekes, s csak azt jelentheti, hogy a tárgyalás az 54-ik szakasznál állott meg, mely a holnap ülésben, miután a közjegyzői kényszerrel van szó, élénk és talán bosszas vitára fog alkalmat adni.

— A vallás és közoktatási m. kir. miniszter a következő körrendeletet adta ki.

Az iskolák, különösen az iskolai osztályok szaporodásával mindinkább érezhetővé válik a tanítók hiánya; már is találtatnak oly megyék, melyeknek kebelében több iskolából hiányzik a tanító, s úgy látszik, hogy e baj évről-évre fokozódik.

Népnevelésünk ügyét fenyegető e főhaj létezésére és orvoslására kívánom figyelmét nem csak felhívni, hanem egyszersmind tisztelettel fel is kérni, hogy hatósági körében kövessen el mindent a hiány kipótlására; szorgalmazza, buzdítsa a népet a tanítói fizetések javítására, mindenekfelett pedig a megállapított díjak idejében való pontos befizetésére; másfelől kövessen el mindent, hogy a felügyelet és kormányzása alatt álló tanító-, avagy tanítónőképződekbe elegendő számú növendékek lépjenek be tanulni; mozdítsa elő az oly egyének tanítói lehetségét, kik nem futottak ugyan rendes képezési pályát, hanem hivatástól ösztönözve, tanító képesítő vizsgálatra szándékoznak; nyújtson vagy nyújtasson mint a tanítónövendékek megélhetésére, mind a tanítónővá lenni akarók előhaladására lehető anyagi segélyt.

Mindenekfelett terjessze ki figyelmét a máris nagy számmal készülő és jelentkező tanítónőkre és azok alkalmazására.

A mint mondtam, mind ez tan érdekelt volna, ha gondolataimat képes lettem volna a jelenre összpontosítani; csak hogy ez nem sikerült, folytonosan egyéb járt eszemben, hogy mi, könnyen elképzelhető!

Ily körülmények között, nagyon örültem, midőn úgy kilencz óra felé don Marcost, egy beteghez hívták, s így nekem is alkalmam nyílt, néhány perc mulva bucsut venni a társaságtól s fáradtságot adva okul, eltávozni. Néhányan az urak közül kíséremül ajánlkoztak, de én annyira szabadkoztam, kérve őket, hogy ne hagyják magukat mulatságaikban zavartatni, hogy végre magamra hagytak távozni, az én nagy megelégedésemem; mert el lehet gondolni, hogy érdeklében állott egyedül lenni, hogy meglátogat-hassam a titkos czédlában megjelölt koresmát.

Csakhamar reá találtam a „Ramblára“, „mi nem más, mint egy csaknem kiszáradt patak, mely az egész városn keresztül húzódik, s egy házról nagy zaj hangozván felém, arra vettem utamat, gondolva, hogy bizonytal ez lesz ama megjelölt koresma, midőn hirtelen nevémet hallám kiejtetni, s egy mellék-utczából egy ember lépett ki s előmbé állott.

— Tehát még is csak eltéveszté őn az utat orvos ur? szólalt meg egy mély férfi hang, melyben rögtön reá ismertem a don Salustianoéra; kérem erre jobbra kell az őn vendéglője felé menni; örülök, hogy találkoztam, s így alkalmam van az igazi utra téríteni őnt orvos ur.

— Fogadják köszönetemet sennor, — szólék meglehetősen lehangoltan, e feltartoztatás miatt; hanem szándékosan követtem ez irányt; fejem nagyon fáj, s hosszasan akartam élvezni a friss léget.

— Szabad lesz elkísérnem őnt? — Örömmel fogadom! Volt önnek ma szerencséje a kártyán?

— Azt éppen nem mondhatnám! egyáltalán nagyon gyakran veszitek.

— És végre is unalmassá válhatik!

Alig lehet reményleni, hogy az iskolák és különösen azok osztályai szaporodásával arányosan szaporodjanak a férfitanítók, holott minden jel oda mutat, hogy a tanítónők oly számmal lépnek ma már a tanítói pályára, melyből biztos reményt lehet táplálni arra nézve, miszerint a férfitanítókban mutatókozó hiányt a nőtanítók fogják idővel s már a közelebbi időben kipótolni.

A tapasztalás mutatta ezt meg más államokban; nálunk is egy pár év alatt annyi tény mutatja, hogy a nőtanítók a gyermekek tanítása és nevelése körül nemcsak egyenlő eredményeket képesek a férfitanítók munkásságával egybevetve felmutatni, hanem ezeket a leányok és kisebb gyermekek nevelésében és tanításában majdnem felülmúlják. A fővárosi leányiskolában ma már kiválólag nőtanítók működnek, meglepő sikerrel. Európa minden műveltebb országában szerfelett terjed a nőtanítók alkalmazása; az amerikai egyesült státusok iskolái majdnem mind nőtanítók vezetésére állanak; elegendő figyelmeztetések és biztos tapasztalatok, hogy a fennfoglalt veszélyek elhárítására mi is e biztos utra térünk és iskoláinkban hiányzó tanítóinkat nőtanítókkal pótoljuk.

A nőtanítók képzésében némely hiányokat régebbi idő óta tesz kísérleteket; — az 1868. évi XXXVIII. t. cz. létrejötté óta az állam négy tanítónőképződet tart fenn, melyekből már is 80—100 kész tanítónő lép ki és nyer alkalmazást.

Meggyőzővén engemet a tapasztalás arról, hogy a nőnem kiváló előszeretettel lép a tanítói pályára, s hogy e pályára lépni kívánók száma sokkal nagyobb, mint a mennyit a létező tanítónőképződek befogadni képesek, elhatároztam, hogy a közelebbi évben még két tanítónőképződet fogok felállítatni, s a tanítók hiányából támadó bajnak ez uton elejét venni.

Feladataim közé soroztam, hogy a tanítói kar szellemi és erkölcsi művelésén és emelésén felül, azok anyagi állapota javításán is minden erővel munkáljak: a mennyiben ez utóbbi a községtől függ, oda hassak, hogy úgy a felekezeti, mint a polgári hatóságok e célra közreműködését folytonosan élesztgessem s fokozzam és e mellett a legközelebbi indítványozandó országos nyugdíjintézet életbeléptetésével a tanítók anyagi jövőjét részben biztosítsam.

Midőn mindezek életbeléptetésére töreksem, — felhívom . . . is, hogy a hatósága alatt álló körökben is hasonló buzgótságot fejtsen ki e nagy és nehéz feladat megoldásában. — Mindenek felett felkérem, hogy a községetek kiváltképen világosítsa fel a nőtanítók hasznos voltáról s azoknak alkalmazására hívja fel tevékeny figyelmöket s hasson oda, hogy a leány növendékek, különösen kisebb fiúgyermekek tanítására kiválólag nőtanítók alkalmaztassanak s az eddig ily növendékek mellett működött férfitanítók pedig a hivatásuknak inkább megfelelő nagyobb fiúgyermekek nevelésével és tanításával bízassanak meg: így bizony lehet reményleni, hogy nem csak a tanítóknak mutatókozó hiány fog megszűnni, hanem a nevelés- és oktatásügy bensőségben is nagyban fog előrehaladni s biztosan gyarapodni.

Az e téren teendő munkálkodásáról s annak eredményéről időnkénti tudósításait bizton elvárom.

Budapesten, 1874. évi ápril hó 2-án.

Trefort Agoston, s. k.

— Bizonytal! valamint az egész élet az unalom kifogyhatlan sorozata!

— Ez nagyon szomorú egy bölcsélet, s az őn korában don Salustiano!

— Az igaz, hanem nem én alkottam ezt magamnak; — az élet kényszerített reá!

Szolgálhatok egy szíval! legfinomabb minőségű, csempészett czikk.

— Itt csempészet is foly?

— Még nagy mértékben! Látja ön, amott balról azt a világosságot? Az kis koresma, melybe egész sereg hitvány henye nép gyűl össze, kikről jól tudja mindenki, hogy csupán csempészetből élnek.

— Valóban? szólék élénken, örülve ily jó ürügyet kaphatni, hogy belépjek a rejtélyes intő által megjelölt koresmába; ide be kell hogy tekintsek mindig ohajtottam színről színre látni azon vakmerő fickókat, kikről annyi monda szól túl a pyréni hegyeiken! Bejön ön is velem?

— Hm! a mint ön akarja; azonban nem hiszem, hogy a való megfelelően a képeket alkotta képek; igaz, hogy ördögös fickók, midőn szemben állnak a vámorokkal; de a koresmában, csak közönséges iszákosok! hanem a mint önnek tetszik! Örülök, ha szolgálatjára lehetek; legalább társaságomban egészen biztos is lehet; mert e kurta kocsma birtokosa, éveken át szolgált atyám házában, s mikor születtem is nálunk lakott!

Beléptünk! — Az embernek fogalma sem lehet róla, minő hatást szül az első percekben egy ily koresma belsejének megpillantása; ilyen pedig nagyon sok van az asturiai partok hosszában!

Önkénytelenül — még ha el is van az ember mindenre készülve — visszaborzad tőle!

(Polyt. köv.)

— Illetékes helyről a „Budapesti Közlöny“

a következő nyilatkozatot vette:

A „Magyar Politika“ f. hó 21-ki 90-ik számában megjelent s abból több lapba, jelesül a „P. Lloyd“-ba is, a szerkesztőség saját megjegyzésével megtoldva átvettett egy cikk a pénzügyminiszteriumban állítólag uralkodó roppant zűrzavarról és rendetlenségről, mely az abban foglalt vádaknak súlyos-sága s fogalmazásának homályossága mellett oly sok félreértésre szolgálhatnak alkalmat, hogy azt hallgatással mellőzni nem lehet.

Mi értetik az e cikkben említett, tisztában nem hozott activák, passivák, hiányzó kimutatások, jegyzetek, papirzeletek alatt, nem tudjuk; de azt kijelenthetjük, hogy a pénzügyminiszter, miniszter-társai előtt szóba hozta ugyan azon nehézségeket, melyekkel pénzügyünknek küzdenie kell, de a miniszter ügykezelésében állítólag uralkodó valamely rendetlenségről sem miniszter-társai előtt, sem máshol egy szóval sem panaszkodott s annyival inkább nem panaszkodhatott, mert eddigi tapasztalása után el-lenkezőleg arról győződött meg, hogy az ügykezelés a pénzügyminiszteriumban a fennálló rendszer keretében teljes rendben s pontossággal folytatottatott elő-dei alatt s folytatattatik most, s úgy a felsőbb, mint az alsóbb állású hivatalnokok egész odaadással teljesítik hivatalbeli kötelességeiket; s ha egyben vagy másban az eredmény kielégítőnek nem látszanék, az nem az egyéneknek, hanem főkép a rendszernek tulajdonítandó.

A hírlapok t. szerkesztői figyelembe vehetnek, hogy ily általánosságban s hozzá még alaptalanul odavetett súlyos vádak mily fájdalomson esnek azoknak, kik kötelességük hű teljesítésének öntudatá-va bírnak s mennyi félreértésre adnak okot az országban; a „Pester Lloyd“ szerkesztőségének megjegyzése pedig, úgy látszik nekünk azon viszonyoknak félreisméréséből ered, melyet a miniszteri felelősség elve a miniszter s a miniszterium hivatalnokai között megállapít.

Reflectálva ez alkalommal a „Reform“ f. hó 22-ki számában foglalt cikkekre is: való, hogy Kerkapoly K. volt miniszter után maradtak — miként másként nem is lehet — a mostani pénzügyminiszterre fontosságuk vagy szövevényességük miatt még végleg el nem intézethetett tárgyak; de ő utána a miniszter dolgozó-asztalán semmi restantia nem maradt. Ha maradtak Kerkapoly után folyó tárgyakban restantiák s a mint értesültünk, csak néhány darab maradt a legközelebbi napokról, azokat utóda Szál-vy József s a miniszterium ügyeinek teljes ismeretével bíró h. államtitkár Madarassy Pál bevégezték s a miniszter most csak a folyamatban lévő ügyekkel foglalkozik.

A miniszterek utalványozásaira észrevételeket tenni a számvevőszéknek illeti s azokat e célból megvizsgálni miniszteri utódainak nem feladata.

A lombardüzletek alapjául szolgált értékpapírok még a mostani miniszterium megalakulása előtt mind visszakerültek az állam közp. pénztárába s az ezen pénztárba kipróbált közegek őrzése alatt lévő depositumok s a birtosítékul letett értékek kezelésében valamely hiány vagy rendetlenség annyival kevésbé lehetséges, mert azokról a könyvek és számvitelek a múlt év végével egész rendben zártak le; valamely rendellenes eljárásnak jelensége azóta nem mutatkozott.

— A „Pesti Napló“-nak hozzánk tegnap délután érkezett esti lapjában olvassuk: „A kolozsvári „Kelet“ ma vett száma (M. A.) jegyű és Szamosújvárról keltezett cikkében „az új választási törvény tervezetét“ s nevezetesen annak az activ választójog feltételeire vonatkozó állítólagos határozatait ismerteti.

Tévedések elkerülésére meg kell jegyeznünk, hogy a lapársunk által ismertettet tervezet nem azonos azzal, mely a képvis. ház elé fog terjesztetni s melyet Bittó min. elnök a ház szombati ülésében ismertetett. A „Kelet“-ben ismertettet javaslat hosszas tanácskozások tárgyát képezte s végül abban történt megállapodás, hogy más javaslat terjesztetik elő, mely egyedül a 48-ki törvény határozatainak magyarázata és kiegészítésére szorítkozik.“

T. munkatársunk Szamosújvárt valószínűleg nem tudhatta, hogy Pesten félretették a már megállapított törvényjavaslatot. Egyébiránt az ismertetés így sem ment kárba, mivel tiszta világot vet az a választási törvény iránt a kormány körökben uralkodó nézetekre.

A közös kormány előterjesztései.

A közös költségvetés 1875-re.

I. cikk. A birodalmi tanácsban képviselt királyságok és országok — és magyar korona országai által közösen viselendő kiadásoknak rendes szükséglete az 1875-dik évre következőleg állapittatik meg.

I. Fejezet. Közös külügyminiszterium. Központi vezetés 469,525 frt. Rendelkezési alap és részletes számadás alá nem eső kiadások politikai tudósítások megszerzésére 340,000 frt. Diplomáciai költségek 1,028,960 frt. Konzulsági hivatalok költségei 699,175 frt. Az osztrák-magyar Lloyd segélyei 1,700,000 frt. Összesen 4,237,660 frt.

Ebből levonva a fedezetet: Jövedelmi adó 14 ezer frt. Konzulsági jövedelmek 110,000 frt. Jövedelmi adó 6,500 frt. Szolgálati díjak 2,500 frt. Az 1875-ik évi december 31-én lejárandó előleg törlesztési járulék 200,000 frt. Az elsőbbségi adósságnak 4 százalékos kamatai 96,000 frt. A jövedelmi adó 170,500 frt. A postabevételek 90,000 forint. Összesen 689,500 frt. Marad fedezetlen szükséglet 3,548,160 frt.

II. Fejezet. Hadügyminiszterium. A. Hadsereg. Központi vezetés 473,612 frt. Területi és katonai helyhatóságok 441,747 frt. Katonai ügyelőségek és szakellenőrzés 869,657 frt. Katonai papáság 156,116 frt. Katonai igazságügyi igazgatás 267,947 frt. Felsőbb parancsnokságok és törzsek 1,493,347 frt. Csapatstíltetek és a hadsapatokra való általános kiadások 22,224,932 forint. Katonai képzőintézetek 1,049,771 frt. Műszaki és közigazgatási katonai bizottság 251,803 frt. Élelmezési raktárak 569,776 frt. Ágy-raktárak 34,453 frt. Ruházati raktárak 119,569 frt. Műszaki tüzérség 2,843,236 frt. Szekerészeti szerrakhely 106,541 frt. Utászati hadsereg 32,000 frt. Katonai hadmérnöki és építészeti igazgatóságok 2,108,051 frt. Katonai földrajzi intézet 348 ezer 479 forint. Katonai egészségügyi 3,126,243 frt. Nyugdíj ügy 10,065,696 frt. Katonai fegyintézetek 61,435 frt. Különféle kiadások 303,000 frt. Természetbeni élelmezés 17,485,874 frt. Legénység elédli 12,551,674 frt. Ruházati és ágyneműk 8 millió 697,572 frt. Elhelyezési kiadások 4,468,880 frt. Pótlószerszám 1,431,862 frt. Altszteknek járó szolgálati jutalomdíjak 1,900,000 forint. Összesen 93 millió 432,973 frt.

Ebből levonva a fedezetet: A katonai közigazgatás saját bevételei 3,178,500 frt. A katonai közigazgatás a közös pénzügyi kezelés alatt álló alapjainak jövedelmei 1,521,613 frt, marad fedezetlen szükséglet 88,732,860 frt.

B. Tengerészet. Fizetések 1,034,000 frt. Zsoldok és ruházati átalányok 1,035,000 frt. Szolgálat a szárazföldön 447,900 frt. Szolgálat a tengeren 1,160,000 frt. Intézetek 272,840 frt. A hajóhad anyagszerelék karbantartása, pótlása és üzlete 4 millió 175,850 frt. Tüzérség és tengeri tüzaknak 217,340 frt. Szárazföldi és vízi építések 179,000 frt. Különs tengerészeti kiadások 215,650 frt. Ellátási költségek 215,200 frt. Összesen 9,002,780 frt. Ebből levonva a saját bevételeket 84,000 frt. Marad fedezetlen szükséglet 8,918,780 frt.

III. Fejezet. Pénzügyminiszterium. Központi vezetés 110,076 frt. Központi pénztár 26,542 frt. Számosztály 37,600 forint. A külügyminiszterium nyugpénzei 298,950 frt. A kincstár részéről fedazendő katonai nyugdíjak 1,280,000 frt. A tengerészeti nyugdíjak 36,000 frt. A katonai központi számvevőszék hivatalnokai és szolgáinak, nemkülönben ugyanazok özvegyei és árváinak nyugpénzei és ellátási élvezményei 127,000. A pénzügyminiszterium nyugpénzei 3,620 frt. A közös főszámszék nyugpénzei 8,900 frt. Összesen 1,856,688 frt. Ebből levonva a fedezetet 2,280 frt, marad fedezetlen szükséglet 1,854,408 frt.

IV. Fejezet. Számlellenőrzés. Közös főszámszék 128,919 frt. Ebből levonva a szolgálati díjakból származó fedezetet 519 frtot, marad fedezetlen szükséglet 128,400 frt.

B. Hadi tengerészet. Zsoldok és ruházati átalányok 30,000 frt. Intézetek 9990 frt. A hajóhad jó karbantartása, pótlása és üzlete 1,095,154 frt. Tüzérség és tüzaknak 107,040 frt. Szárazföldi és vízi építések 970,000 frt. Összesen 2,212,184 frt.

III. Fejezet. Pénzügyminiszterium. A külügyminiszterium nyugpénzei és ellátási élvezményei 1050 frt. Ennélfogva a közösen fedezendő rend kívüli szükséglet az 1875-ik évre a következőleg állapittatik meg: Közös külügyminiszterium 72,800 frt. Közös hadügyminiszterium. A. Aló hadsereg 6,000,000 frt. B. Hadi tengerészet 2,212,184 frt. Pénzügyminiszterium 1050 frt. Összesen 8,286,034 forint.

III. Cikk. E szerint a rendes szükséglet 103, millió 180,608 frt. A rendkívüli 8,286,034 frt és a közösen fedezendő összes szükséglet tesz 111,456, ezer 642 frt. Ebből levonva: a határvámjövődék bevételeit, melyek a kezelési költségek átalányának és a fogyasztási adó visszatérítéseinek levonása után 15, millió 500,000 frttal vannak előirányozva, marad 96, 966,642 frt összes szükséglet, mely összegből a magyar kincstár terhére egyelőre levonandó 2 százalék 1,919,332 frt 84 kr. és a 94,047,309 frt 16 kr. maradványból a törvény értelmében a birodalmi tanácsban képviselt királyságok és országok által fedezendő 70 százalék 65,833,116 frt 41 kr. és a magyar korona országai által fedezendő 30% 28,214,192 frt 75 krt tesz.

IV. Cikk. Az ezen előirányzatban engedélyezett címek és egyes tételek között átruházás nem gyakoroltathatik.

V. Cikk. Ha az előirányzatban fedezetként fölvevett bevételi tételek valamelyike a valóságban nagyobb vagy kisebbnek mutatkoznék, mint előirányoztatott — a közös pénzárból fedezendő összegek, és tehát az illető járulékok is ennek megfelelőleg alább szállíttatni vagy nagyobbíttatni fognak.

VI. Cikk. Az 1875-ik évi költségvetésre nézve megállapittatik, hogy a bevételek és kiadások

engedélyezett és a költségvetésbe fölvevett összegben 76-ik évi június utolsó napjáig számoltathatnak el. Ezen idő letelte után az 1875-ik évre engedélyezett hitel megszűntnek tekintetik.

Ezek szerint a közösen fedezendő rendes szükséglet az 1875-ik évre következőleg állapították meg: I. Külügyminisztérium 3.548,160 frt. II. Hadügyminisztérium. A. Hadsereg 88.732,860 frt. B. Tengerészet 8.918,780 frt. III. Pénzügyminisztérium 1.654,408 frt. IV. Számellenőrzés 226,400 frt. Összesen tehát a rendes szükséglet 103.180,608 frt.

II. ezikk. A magyar korona országai és a földalmi tanácsban képviselt királyságok és országok által közösen fedezendő rendkívüli szükséglet költségvetése 1875. évre következőleg állapították meg:

I. Fejezet. Külügyminisztérium. Az elnöki osztály költsége 26,800 frt. Diplomáciai pótlék és állásbér-átalány 2,000 frt. Rendelkezés alattiak költségei 25,000 frt. Európai Duna-bizottmány költségei 4,000 frt. Segélyczsek és hazaküldési költségek szegény osztrák-magyar alattvalók számára külföldön 15,000 frt. Összesen 72,800 frt.

II. Fejezet. Hadügyminisztérium. A. Hadsereg. A még hiányzó hadfelszerelési szer beszerzésére és állítására való szükséglet 100,000 frt. Fegyver- és ruházati költség 2,420,000 frt. Ruházat és szerelés 100,000 frt. Lovassági csapatok felszerelése 10,000 frt. Az 1875. évben kiadandó nyomtatványok (szabályzatok stb.) szükséglete 60,000 frt. A műszaki és közigazgatási katonai bizottság szükséglete 6,134 frt. A katonai rendszert új mértékek és súlymértékek bevezetése 122,000 frt. Lovak beszerzése 26,643 frt. Felszerelési pótdíjra és ruha-átalányra való szükséglet 15,350 frt. Építkezések, várak, hadsereg-egységek, csapatok és intézetek költségvetése 377,900 frt. Műszak-gyakorlati terek lövöldéi és uszodák megvétele és helyreigazítása 171 ezer frt. Megtérítések és kárpótlások 34 ezer frt. Első építési részletek 175 ezer frt. Második építési részletek 210 ezer frt. Negyedik építési részletek 200 ezer frt. Ötödik építési részletek 560 ezer frt. A katonai földrajzi intézet szükséglete 593,364 frt. A katonai levelezési és postai költségvetése 794,942 frt. Néhány közérdekű magasabb lakbérősszámba való áthelyeztetése 2367 frt. Az összes rendkívüli szükséglet főösszege az 1875. évre 6.000,000 frt.

A közös hadügyminiszter válasza a delegációk kívánataira.

A közös hadügyminiszter az osztrák és a magyar delegációk óhajára, hogy a budget első czíme, aközponti vezetés, több elkülönített czimre osztható föl, azzal felel, hogy az 1875-iki költségvetést már ez óhaj szerint állította össze,

A nélkülözhetetlen katonai épületeknek a polgári kormányzat részére való átadása tárgyában a hadügyminiszter azon megnyugtató választ adhatja, hogy tekintvén oda irányul, miszerint ez óhaj teljesíthető.

A hadfelszerelési ügyben a közös hadügyminiszter válasza a következő:

A közös hadügyminiszter azon okból mondotta az 1873. évi szeptember hóban a hadfelszerelési tárgyalásról kötött szerződést, hogy szabad keze legyen a változásokra, melyek egyrészt a szállítási módosítás és sikerére nézve, főleg háború esetén a legbiztosabb nagyobb biztosítékot szerezni, másrészt pedig a fennálló viszonyokhoz képest megfelelő árat elérhetni alkalmassáknak látszanak.

E szándékból tehát új szerződés fogalmaztatott, mely a gyapjú-nemek, továbbá a vászon, sávolj és kárpótlások, végre a bőrbeliek tekintetében a szabványos szállítási alapjára van beállítva, és pedig, vagy egyenesben egy nagyobb korozecium után, vagy csoport szerint több társaság által, míg ennek érdekében a ruházat és felszerelés többi tárgyai a szerződésből véglegesen kiválasztva fentartatnak a szabad versenynek.

A gyapjú, vászon, sávolj kalikót és bőrtárgyak-ral való verseny kihirdetése, a szerződési tervvel együtt, az 1873. évi december hó 13-án az összes kereskedelmi és iparkamaráknak tudtukra advatván, egyúttal a naptári lapok és más elterjesztett újságok útján közzétették az országokban.

Nyilvánított kívánatok következtében azonban a ajánlat eleintén az 1874. évi február hó 20-ára kötött határideje ezen év április hava 20-ára terjesztették ki.

A közös hadügyminiszter azt véli, hogy az eddig divó szállítási feltételek változtatásai által, melyek a szállítási rendező oly fontos czélja hátránnyal, valamint a verseny kihirdetése által, annyira megfelelt a delegációk kívánalmainak, a mennyire ezt a közös hadsereg harszékessége valamint a megfizetendő összegek czélzserű felhasználása iránt személyes felelőssége megengedi, illetőleg kívánja.

A „KELET” magán-távirata.

Feladatott Budapest: Április 24. 10 ó. 20 p. d. e. Érkezett, Április 24. 11 ó. 5 p. d. e.

A képviselőház tegnap folytatott ülésének a közjegyző-javaslat részletes

tárgyalását s a 105. pontig haladt; ma a vita vége várható. A közoktatási miniszter két egyetemi tanárt a Bécsben uralkodó vizsgálati rendszer tanulmányozására kiküldött. Királyunk május 5. érkezik Budára. A delegatíók különböző bizottságai megkezdik munkájukat; az ülésszak gyors és csöndes lefolyása várható; a magyar hadügyi bizottság két külön albizottságban tárgyalja a budgetet. A vörös könyv, mely csupa kereskedelmi okmányokat tartalmaz, hétfőn kiosztatik.

NAPI HIREK.

Kolozsvár, április 24. 1874.

— Szerkesztőségi szállásunkat, a mai napon kezdve, Belkirály-utca sarkán, a Trinci-vár felől, a 7-dik számú házba tettük át. Kérjük t. ügyfeleinket ennek figyelembe vételére.

— Egyetemünk rector-választása, mint halljuk, tegnap délután a legszebb sikerrel ment végbe. Az 1874-iki tanév nyári felére, a szokásos követelés rendében, még az orvosi karból volt a rector választandó, s a szavazásra jogosított 16 tag egyhangúlag Dr. Macsik Béla ny. r. tanárt választá meg a kolozsvári m. kir. tudományegyetem ngs. rectorává. Eljen!

— Károly Salvator főherceg neje, Mária Immaculata hercegnő április 18-dikán Bécsben leánygyermekét szült, kinek megkeresztelése április 20-dikán ment végbe. Az egyházi szertartásokat Rauscher bécsi bíbornok érsek végezte. Keresztanya Mária Antonie, az övegy toskánai nagyhercegnő volt. A gyermek a kereszttségben a következő neveket nyerte: Mária, Antonie, Immaculata, Josepha, Ferdinanda, Theresia, Leopoldine, Francisca, Karolina, Izabella, Januaria, Aloisia, Krisztina és Apollónia. A keresztelés jelen volt Erzsébet császárné- királyné s az uralkodó-háznak Bécsben levő tagjai.

— Zászlószentelés. Lipót főherceg gyalog ezrede e hó 16-án ünnepelte Trientben zászlószentelési ünnepélyét. Az első szöveget a főherceg verte a zászlóba. Az egész nap vigalmak között folyt le; disztrakciók, körmenetek, zene és tűzi játékok jelenei váltakoztak egymással. A főherceg neje fölpepe szeretetreméltósággal egészen elbájolta a trientieket.

— Lukries pénzügyminiszteri osztálytanácsos Budapestről pár napra Kolozsvárra érkezett a helybeli pénzügyi hatóságok ügykörének megvizsgálása végett. Az osztálytanácsos ur a „Nemzeti szálloda” vendége.

— Holnapután, vasárnap fog megtartatni az „egyetemi kör” javára rendezett hatodik és utolsó felolvasás. Dr. Groisz Gusztáv tanár ur, kedves atyjának váratlan halálá miatt ez alkalommal nem tarthatja meg felolvasását s így vasárnap csak Dr. Martin Lajos tanár ur tárgyat kibővívte „A világ egyetem keletkezése, fejlődése és végéről” tart felolvasást. A tanár ur tanítványai már hetek óta dolgoznak azon érdekes, nagy számú képek, melyekkel az előadás illusztráltatni fog; előre figyelmeztetjük tehát a közönséget, hogy színházi látásokkal felfegyverkezve jelenjék meg, hogy a csillagutakat és sok más a világegyetem fejlődésében nagyfontosságú mozzanatok feltűntető rajzokat kellően kivessék. Reméljük a pártfogás e nagyon érdekesnek ígérkező s a mellett ez idő szerint utolsó felolvasástól nem marad el; a közönségnek néhány nap alatt alkalma lesz meggyőződnie róla, hogy nem hiában hozott áldozatot, mivel az ifjuság — mint halljuk — közelebből az „egyetemi kör” megnyitására ünnepét fogja megülni.

— Városi főkapitány: Minorich Károlynak egy helyes intézkedéséről értesülünk, mely a mostanában divó rendetlen építkezési rendszernek korlátot szab. A ki ugyanis b-magyar utcában megfordult, egy gula alakú földhányást látott földtornyosodni, mely a hangya szorgalommal hozzá hordott földtömeget által naponként nyert terjedelemben, úgy hogy végre nemcsak a kilátást zárta el a járókelők szeméi elől, hanem végre a közlekedési vonalt csaknem teljesen elzárta. Végre a hegygyé tornyosodó földhányás főkapitányunk előtt is roppant kérdőjelnek tűnt föl, melyre aztán egy rendeletben úgy felelt meg, hogy a föld kihordás folytatását a földhányás eltávolításáig megtiltotta. E rendelet igazán kissé későn jelent meg, hanem mégis jobb későn, mint soha!

— Elkobzott gyümölcsök. Városi rendőrségünk tegnap a közegészségügynek igen nevezetes szolgálatot tett az által, hogy a gyümölcsárúsnok gyümölcsöit erőlyes orvosrendőri vizsgálat alá vette. A beható vizsgálatnak azon eredménye lőn, hogy néhány kosár romlott, rothadt gyümölcs, a pergő nyelvű kofák minden tiltakozása ellenére, elkoboztatott. A vizsgálat, mint halljuk, naponként folytatatik.

— Tavasz mulatságok. A nyájas, verőfényes arcualatt beköszöntött tavasz aranyugráinál az ifjuság Május ünnepére mulatság terveket készít. A kertek és mezők zöld szőnyegén a kikelet első hírnökei, az ibolyák mellett már más virágok is nyílnak; hogva ne virágoznék hát Május szép fájának virága: a májális. Két három mulatság terve már is papíron, a kivitelt pedig a napra van bízva. Így a lyceumi ifjuság máj. 18-án a Török vágáson tartja tavaszi ünnepélyét. Az iparos olvasó egyesület szintén e hó kedvező napjai egyikén rendezi mulatságát, még pedig jótékony czélra, a menyiben a tisztajövedelmet az orsz. dalárünnepély költségeinek fedezésére ajánlotta. Végül mit elől kellett volna említenünk az egyetemi ifjuság a jövő hó végefélét szintén ad egy mulatságot az egyetemi kör javára. Tavasz élvezetekben tehát az idén sem lesz hiány.

— Id. Ábrányi Kornél az általa tizenhárom éven át kiadott és szerkesztett zenészet szak-kiadványát a „Zenészet lapok”-at, néhány havi szünetelés után ismét életbe léptetni elhatározta. A lap egyik főterekvése lesz, az idej kolozsvári országos dal- és zene ünnepélyt s annak érdekét képviselni s előmozdítani. A lap megjelenik május havától kezdve minden vasárnap. Ára negyedévre 2 frt 50 kr.

— Fritz Károly vezérőrnagy az érdemlett nyugalmi létszámba helyeztetett s neki sok évi dicséretes szolgálata elismerésül a legmagasabb megelégedés kifejezése tudtul adatott.

— Párba parlament nyilatkozat miatt. Br Orbán Balázs képviselő a Teleki-könyvtár tárgyában a képviselőházban tett nyilatkozata miatt ifj. gr. Teleki Sámuel párbajra hívta. Orbán Balázs ur segédei azonban hírlapi nyilatkozatban kijelenték, miszerint „a képviselőház ellenőrzési jogának szigorú fentartása tekintetéből” nem érezték magukat följogosítva „ily esetben” megbízjuk részére a kihívást elfogadni. De, mint a nyilatkozat tovább mondja, kijelentették még azt is, hogy „abban az esetben, ha az interpellációban foglalt vádak igaztalanoknak bizonyulnának be, köteleességüknek ismernék Orbán B. barátjakkal ott vonatni vissza a vádak, hol azokat emelte.” Orbán B. segédei Bartha Miklós és Simonyi Ernő, Teleki Sámuel grófai Kemény Kálmán báró és Kendeffy Árpád urak voltak.

— Liecht Adolf, jőhírben álló zongoratanító, május havától kezdőleg piactőrsi szállásán az esti órákban ének és zeneestélyeket rendezend. Ez előadásokon kiválóbb képességű tanítványai s a Kolozsvári zenekörök egyes kitűnőbb erői fognak közreműködni. A műsor fénypontjait Beethovennek négy kézre írt gyönyörű symphoniai képezik.

— A torda-aranyosi gazdasági egyesület f. hó 19-kén tartotta meg ez évi nagy gyűlését a megyeház nagyobb termében, melyet a városról és vidékről egybegyűlt egyleti tagok s az ügy iránt meleg érdeklődéssel viseltető mezőgazdák csaknem zsúfolásig megtöltöttek. Az elnök megnyitó beszéde után, a titkár számolt be az egyesület kétévi működéséről s kapcsolatosan az egyleti pénztár állásáról. Következett az egyesület által a világtárlatra kiküldött biztósok igen érdekes jelentései, melyek közül egyik a közgazdasági érdekénél fogva a tisztai jelentésekkel együtt a szaklapokban, a másik kitűzött irányánál fogva az elemi nevelés körül forogván, közelebbről a „Kelet” hasábjain határozottan közöltetni. Két átirat is tanácskozással alá vétetvén az új földmívelési miniszter urnak üdözlő felirat, a képviselőházba pedig egy kérdésintézetett, mely szerint Magyarország földmívelési ipara fontossága tekintetéből egy külön földmívelési minisztérium szervezése kéri. A gyűlés az egyesület vezető és intéző személyzetének megújításával ért véget. Tiszti kara következőleg alakult: Elnök Nagy Ferencz, alelnökök Szentpáli Ignác és Szentkirályi Gábor, titkár Velics Ödön, pénztárnok: Szentpéteri Antal. Választmányi tagok: gr. Bethlen Géza, Betegh Ferencz, Érsek Elek, Hancz Pál, Fekete Ferencz, b. Kemény György, Lengyel Ádám, Mara Károly, Magyarai Pál, Miksa Elek, Miksa Imre, Szigethy Sándor, Puhl Ignác, Tarsaly Gábor, Velics György, Velics Samu, Veress, Dénes, Wolff Gábor.

— Emberölés. Constantin Zacharie brassai méhkerész folyó hó 17-én szolgáját Lázár Popát egy ásvál agyonítván — a megöltet szekérre tette fel s magát a rendőrségnek jelentette. Az ölére mint Constantin Zacharie bevallja, neje iránti féltékenységre szolgált okul, kit szolgájával kapott volna.

— Jules Janin ismert francia író és számos évek óta a „Journal des Debats” tárczairója, súlyosan beteg.

— A kisasszonyok Nesztora. E hó 14-én hunyt el Szinában borosjenői Korda Agnes kisasszony, élete századik évében. Vidám kedélyű hajdon volt utolsó órájáig és sokszor beszélte tréfásan, hogy noha pártában öszült meg, nem tartozott annak idejében a petrezselyem áruló leányok közé, de egyáltalában nem akart férjhez menni. Beteg csak egyszer volt életében. Temetése nagy részvét közt történt meg.

— Sayous Ede, a híres francia tudós, ki a törvényben a lefolyt télen több érdekes felolvasást tartott a francia irodalomból, jelenleg egy magyar történelmi, irodalmi, és nyelvészeti tanulmányon dolgozik, mely az Árpádok korát tárgyalja. A mű: „Historie de Hongrie sous les Árpáds”, a

től folytatban fog elkészülni és Párisban jelenep meg.

— A „Magyar Themis” 1874. évi 17-dik száma következő változatos tartalommal megjelent: A magyar váltótörvényjavaslat. Dr. Herich Károly kerekedelmi miniszteri titkár úrtól Budapest. III. — Szemle. (Esküdtszékeinkről. Esküdtszéki tárgyalás a fővárosban.) — Csödtörvényünk reformja. Dr. Held Kálmán ügyvéd úrtól Budapest. (Folytatás.) A német csödtörvényjavaslat. Dr. Misner Ignác ügyvéd úrtól Budapest. V. — Az ötödik magyar jogászgyűlés indítványai. Dr. Weinmann Fülöp pesti kir. táblai pótbíró ur véleményes indítványa a hivatalnokok vagyonjogi felelőssége tárgyában (Folytatás.) — Általános indokolás a magyar csödtörvény tervezetéhez. Dr. Apáthy István egyetemi jogtanár úrtól Budapest. (Folytatás.) — Könyvészet (Kneist legujabb munkája a bűnvádi eljárásról.) Dr. Fayer László úrtól. — Vegyes közlemények. — Egyleti hírek. — Külföldiek. — Kivonat a „Budapesti Közlöny”-ből. — Különmelléletek: „Dödtvények gyűjteményének” egy iva, a „magyar váltótörvény-könyvi tervezet” egy iva.

A t. cz. n. é. közönség meg van

Az 1873-iki bécsi világtárlaton érdem-éremmel kitüntetett

Első férfi cipő gyár

Kolozsvárt.

Azon kitüntetés, a melyben készítéményeim a világtárlaton a nemzetközi Jury által részesítették, a legvilágosabb bizonyíték arra nézve, hogy a gyáramban készült lábbeliek jószág, tartósság, csinos és izletes kiállítás tekintetében elönnnyel kiállják a versenyt bármely külföldi gyár készítményeivel.

Az aratott dicséretes siker arra ösztönzött, hogy a megkezdett pályán a kor igényeinek megfelelőleg, tovább haladjak; emélfogva gyáramat tökéletesen újraszerveztem, azt a legjobban szabászkok láttam el és a legjelesebb munkaszerzők szaporítottam, a minek következtében gyáram bármely időben elfogad megrendeléseket, azokat a legpontosabban teljesíti és az ígért órára mulhatlanul kiszolgáltatja. Ezenkívül bárhol és bárki által készült lábbelieket is pontosan kijavít.

Kész férfi, nő- és gyermeklábbeliek a legnagyobb választékban találhatók.

Csapó Sándor.

-onpondból a legkisebb mennyiségben

Felelős szerkesztő: Szász Béla.

Minden betegnek erő és egészség

gyógyszer és költség nélkül:

Revalescière Du Barry

Londonból. (143—209)

Egyetlen betegség sem képes a delicat Revalescière Du Barry-nak ellentánni, a mely gyógyszer és költség nélkül meggyógyít minden gyomor-, ideg-, mell-, tüdő-, vese-, mirigy-, nyákhártya-, lélegző-, hűdős és májbajt, tuberculozist, aszkort, tüdővést, hurutot, emésztéshányt, dugulást, vérhast, álmatlanságot, gyengeséget, aranyért, vizeköt, hideglázat, szédülést, vértelenséget, fülzúgást, émiyegést és hányást még terhesség alatt is, diabetezt, melancoliát, soványaságot, közsévényt, csuszot, sápkört. Kivonat 76000 bizonyítványból a nyavalyák gyógyításáról, melyek minden gyógyszernek ellenálltak.

57912. sz. bizonyítvány.

Gleimach, jul. 14. 1867.

Isten után az ön Revalescière Du Barry-jának köszönhetem meggyógyulásomat borzást gyomor- és idegbajomtól.

Göder János,

a gleinehi esperesség provisor, u. p. Uaterbergen Klagenfurt mellett.

62914. sz. bizonyítvány.

Weskan, 14. sept. 1868.

Mintán üdült aranyér, májbaj és dugulás ellen éveken át mindenféle gyógyszert sikertelen használtam, későbbesen semben önnek Revalescière-jéhez folyamodtam. Nem bírom eléggé meghálálni istennek és önnek a természet ezen drága adományát, a mely reám nézve kimondhatlan jó-téteménynyé lőn.

Steinmann Ferencz

Táplálóból lévén a husnál, a Revalescière ártéseknél s gyermekeknél 50-szer olcsóbb a gyógyszerrel.

1/4 fontos bádogszelvényben 1 frt 40 kr. 1 font 2 frt 50 kr., 2 font 4 frt 50 kr., 5 font 10 frt. 12 font 20 frt. 24 font 36 frt. Revalescière kétszersült szelvényekben 2 frt 50 kr. és 4 frt 50 kr. Revalescière csokoládé porban és táblákban 12 csészerre 1 frt 50 kr. 24 csészerre 2 frt 50 kr. 48 csészerre 4 frt 50 kr. Porban 120 csészerre 10 frt. 288 csészerre 20 frt, 576 csészerre 36 frt. Kaptható Barry du Barry és társa által Bécsben, Wallfischgasse 8 sz. Valamint minden városban jó gyógyszerkereső és fűszerárúsnál, a bécsi ház el is küldi minden irányba postai utánvét mellett.

Kolozsvárt: Binder Károlynál. Debreczenben: Miklóvics István a „Kigyóhoz” címzett gyógyszerárban. Dunaföldvár: Nadhera Pálnál. Brassóban: Fabik Ede és Jekeliusnál. Gyula-Fehérvárt: Mihelyes Zsigmond gyógyszerésznél. Marosvásárhely: Fogarassy Demeternél. Pesten: Török Józsefnél. Temesvárt: Quiriny Alajos és a városi gyógyszerárban.

Ingyen,
sőt levéltári kiváncsi
és még bérmentve is!
készen állunk mindenféle
leggyönyörűbb női ruhakelmék
nagy választékú mintagyűjteményével
HAMBURGER ADOLF
divatrukereskedésében,
PEST, ur-útcza
1-6 szám.

H i r d e t m é n y.

Kötelezzük magunkat, gyártmányunkat egyedül raktárunkban Bécsben, Gulden-Bazár, Praterstrasse 66 árulni, s azoka csak is a fennebbi cégtől lehet megrendelni.

Első tajték-, műtajték- és borostyánkő-gyár-társulat.

Miután az osztrák-magyar birodalom legtehetősebb gyári készítményeinek egyedüli árulási jogát megszereztem, további feldicsérés felesleges, mert a gyár jósága és olcsósága minden reklámozat elege nélkülözhetőt tesz.

(511) (25—100)

Kivonat az 1000 mintát tartalmazó árjegyzékből.

John-Bull pipa és szár egy darabban, tajték és borostyánkőből, tokban	2
John-Bull pipa, faragványokkal tokban	2
John-Bull pipa, borostyánkő nélkül tokban	1
John-Bull pipa, legfin. és nagy	5
Magyar ppa, szárral és bojtval	1
Magyar pipa meggyzárral, borostyánkővel	2
Német pipa, finom chinaezüst kupakkal	1
Német pipa, legfin. tokban	5
Antik pipák, tömörök, plast faragvánnyal	2
Török pipák, különféle alakúak	1
Török pipa, fin. bronzedőllel	2
Török pipa, meggyzárral, borostyánkővel	5
Kávéház pipa, fin. kupak nélkül	1
Török nargil-se-pipa, kellemes, különösen nőknek, mert a füst vizen megy át, frissítőleg hat, darabja	2
Ugyanaz, nagy és finom	5
Meggyzár, borostyánkővel és szálal	1
Szivar- és szivarka-szopókák több mint 100 alakban, u. m. egyenes, görbe, koronáltak, férfi- és nő-fejek, csoportok, állatok, valamint fantázia-szopókák darabja	5

**Első tajték-
mű-tajték-és
borostyánkő-gyár-társulat**

Egyedüli raktár

OSZTRÁK-MAGYARBIRODALOM
részese

Gulden-Bazar

Praterstrasse 66.

Ugyanaz, finomabb
Ugyanaz, legfinomabb fajta, nagy
Japán szopóka, valódi, borostyánkővel és mosait-munkával, legfin.
Borostyánkő-szopóka tokban
Ugyanaz, nagy
Borostyánkő-garnitúr, szivar- és szivarka szopókával, tokban
Garnitúra: szivar-, szivarka- és Virginia szopókával, tokban
Egy garnitúra szivarka szopóka, dohánypapír és gyufatartóval, tokban
Egy garnitúra pipa, szivar-szopóka, selyem zacskó, bőr tokban
Egy garnitúra török-pipa, szétszedhető szárral, borostyánkő szopókával, szivar-szopókával, selyem zacskóval, bőr tokban
Egy garnitúra John Bull pipa, szivar- és szivarka-szopókával, bőr tokban
Egy garnitúra pipa, szétszedhető elefant-csont szárral és szivarka-szopókával, bagariabőr tokban
Telyes pipa-garnitúra, áll pipából, szivar- és szivarka-szopókából, tüzelő szer, dohányszacskó, kanóc, szivar-masínából sat. sat. Ehez egy megfelelő elegáns szekrény

Kívánságra 5-től 100-ig terjedő darabok is készíttetnek s gyári áron számíttatnak. — Megrendelések a

GULDEN-BAZÁRhoz,
Bécs, Praterstrasse 66 sz. teendő.

Árulás nagyban és részletben. — Megrendelések utánvét, vagy az összeg beküldése, mellett teljesíttetnek.

WEIL cséplőgépei, a melyek egy óra alatt annyit csépelnek, mint három cséplő egy nap alatt, egyetlen szemet sem hagynak a szalmában és semmit sem rombolnak össze.

Már 130 frtért is Bécsből bérmentesen, jótállás és próbaidő mellett azok képességét illetőleg, szállítja

ifj. Weil Mór gépgyára Majnai-Frankfurtban,
(144) vagy (1—4)
ifj. Weil Mór Bécsben, Franzensbrückstrasse 13.

(99) (5—15)
Nemzetközi Jury Tiszteletbeli Jury
elismerő okirat. Bécsi világtárlat 1873. haladási érem.

Legkitünőbb minőségű
ROMÁN CÉMENT
BENKÓ KÁROLY és Társai gyárából,
— Nyergesújfalun Esztergommegyében —

használható vízben s ingó talajon, úgy mint száraz földön, vízhatlan szilárd és tartós épületek és épületrészek készítéséhez, valamint mindennemű szobrászmunkákhoz.

Megrendelhető hordó- és zsákokban a legjutányosabb gyári áron
Dietrich Sámuel bizományos urnál Kolozsvárrt.

Ujabbban megjelentek
és Stein János könyvkereskedésében Kolozsvárrt
kaphatók:

Casanova, szerelmi kalandjai.
Francziából. Ára 1 frt 40 kr.

Ipolyi Arnold, magyar műtörténelmi tanulmányai.
Ára 3 frt.

Jókai Mór, a jövő század regénye.
II-dik rész: az örök béke. 4 kötet. Ára 4 frt.

Kenessy Kálmán, a trágyakezelés népszerű kézikönyve.
Magyar gazdák számára.
Ára 50 kr.

Kenessy Kálmán, a buzavetőmag nemesítéséről.
Ára 50 kr.

Körösi Sándor, Büntetőjogtan.
Több bel- és külföldi források után jogtanuló ifjuságunk, bíránk és ügyvédek használatára.

I. kötet: bevezetés. — Az anyagi büntetőjog általános része, és a különös rész első füzet.

II-dik kötet: az anyagi büntetőjog különös részének vége.
2 kötet. Ára 4 frt.

Az elválasztottak.
LENZEN MARIA után németből fordítva. Ára 1 frt 50 kr.

A Rómaiak története.
Irta Mommsen Tivadar. Az ötödik kiadás után a magyar tud. akadémia megbízásából fordította Toldy István. I. füzet. Ára 1 frt.

Dr. Suter Henrik,
a matematikai tudományok története.
I. rész: A legrégibb időkől a XVI. század végéig. Ára 2 frt 40 kr.

Népszerű szőlészeti és borászati kézikönyv.
Irta dr. Perlaky Mihály. Ára 1 frt 50 kr.

Barmászati,
avagy a hasznos házi állatok betegségeinek megismerése s orvoslása.

Különös tekintettel a gazdasági állatok tenyésztésére.
Irta dr. Zlamál Vilmos. Ára 3 frt.

Népszerű gazdasági földmivelés.
Irta Galgóczi Károly. Ára 30 kr.

Rövid utasítás egy husz hold területű váltógazdaság rendezésére.
Kis birtokosok számára. Az erdélyi gazdasági egyeslet kívánságára
Irta Báro Bányó János.
Kiadta az erdélyi gazdasági egyeslet. 2. kiadás. 8-rét. Ára 36 kr.

Ujabbkori magyar-gazda.
A magyarhoni orvosok- és természetvizsgálók által
100 arannyal jutalmazott természet-tudományi népies **Olvasó-könyv.**
Szerzette dr. Entz Géza. Ára 80 kr.

ÁLLATGYÓGYÁSZAT
avagy hasznos házi állataink betegségeinek megismerése és gyógyítása.
Ára 80 kr.

MENTOR
erdélyi népkönyv, közhasznú ismeretek tára
a honi szorgalom s értelmesedés előmozdítására.
2 kötet. Ára egy egy kötetnek 1 frt.

FARNOS KÁROLY
Gazdasági kétszeres számvitel,
4 darab melléklettel. Ára 1 frt 40 kr.

A magyar mezőgazdaság.
Irta dr. Ditz Henrich. Ára 4 frt.

Kertészet kézikönyve.
Tüzetes utasítás a konyha-kertészet, virágművelés és gyümölcstenyésztés körében.
Irta Galgóczi Károly. Ára 80 kr.

BIRÓ MIKLÓS
Egy mezei gazda élete.
Olvasó-könyv, gazdák s főleg a köznépi számára. Ára 1 frt.

A földmivelés és állattenyésztés, utmutatás a mezeigazdaság sikeres és minél több haszonnal üzésére.
Irta Koppe J. G. Ára 2 frt.

KÓCSI KÁROLY
KÖZSÉGI FAISKOLA.
Alapvonalok a gyümölcs-tenyésztésre. Községek, néptanítók, gazdák számára.
Ára 1 frt 50 kr.

SZARKA SÁNDOR
Izletes méhtenyésztés,
vagy a méhtenyésztésnek új módjáról.
Ára 1 frt.

BERDE ÁRON
Mit tegyen az erdélyi gazda, hogy jólétre jusson.
Ára 35 kr.

BÁTHI GÁBOR
Koronás szőlőmivelés
11 kömetszetű ábrával. Ára 30 kr.

Bár a kertem nagyobb volna!
Néhány szó a tagosításról.
Az erdélyi orsz. gazdasági egyesület kívánságára, kis birtokosok számára
b. Bányó János. Kiadta az orsz. gazd. egyl. n. 8-rét. Ára 16 kr.

Ugyan csak
Stein János kereskedésében
kaphatók:

Kastély és Hámor.
Regény.
Ponson du Terrail után francziából fordítva.
Ára 2 kötetnek 2 frt.

Huszonöt év után.
Tóth Kálmán válogatott költeményei. 2 kötet. Pompás díszkötésben.
Ára 3 frt 20 kr.

Egy tör története.
Regény. Oettinger után fordította
Balázs Frigyes.
Ára 1 frt 20 kr.

Az arany ember.
Regény 5 kötetben. Irta Jókai Mór
Ára 5 frt.

(143) (2—3)
Azonnal átvehető
Egy vidéki élénk kézműműr és divatvezik kereskedés. Bövebb tudósítást sziveségből ad Stein János ur Kolozsvárrt.

(61) (2—4)
Fogfájás.
Alólírott, 61 éves, 42 éves korom óta szenvedék élénk fogfájásban, a minék következtében fogaim legnagyobb részét elvesztém. Legújabbban a m. hó 24-kén ismét erős fogfájástól meglepve, Horning J. gyógyszerész úr a gyógyszerárban található cs. kir. udv. fogorvos POPP J. G.-féle Anatherin-szájvizet ajánlta, a melyet alig használva, pillanat alatt megszűnt a fájdalom, s már hosszabb idő óta mindennap a jeles szerrel élve, ez örök előbbi fájdalomtól teljesen ment vagyok.

Athátva a hála érzetétől, indittatva érzem magam, ezen jótékony szert minden szenvedőnek igazi önzetelen meggyőződéssel a legmelegebben ajánlani.

Eszék.

Nachmann Keresztély.
Raktárak: Kolozsvárrt Binder J. dr. Hilt Gy., Angol J. dr. Wolff gyógyszerészek és Karvay J. Tórnai. Wolff gyógyszer. Bécsben: Kröner Sámuel és Both gyógyszer. Dévan: Bosniaki és Gergely s Lengyel gyógyszer. Medgyesen: Folbert gyógyszer. N. Enyeden: Oerth J. gyógyszer. M.-Vásárhelyt: Fogarasy D. Szászváros: Leonhardt. Sz.-Eggenben: Traugott és Wachner. Zilahon: Weiss gyógyszer. Szilagy-Somlyón: B. Tarsa Ign. Szamosújvárrt: Placintár és fia gyógyszer. Bethlenben: Bernádi gyógyszer. B.-Hunyadon: Holczér gyógyszer. Tekében: Wagner gyógyszer. Gy.-Férvárrt: Biró M. gyógyszer. és Csiky K. Balászfalván: G. Schiesl gyógyszer. Borsodnyáron: Lányi J. gyógyszer. Nagy-Bányán: Papp gyógyszer. Nagy-Károlyban: Jellinek gyógyszer. Szinyer-Vasalján: Gerber gyógyszer. N.-Szébenben: Sill Mih. Müller gyógyszer. Záhrt: Steiner. Brassóban: Fabik gyógyszer. Jekellus gyógyszer. Szegedvárrt: Reutsch J. B. Misselbacher. Bresten: Dietrich és Fleischer. Tergovits Edm. Nusbeck. Textoris G. M. Gy.-Szt.-Miklóson: Mikó M. Sz.-Udvarhelyt: Beczál Em., Temmer E. Brassóban: v. Müller gyógyszer. uraknál.

(133) (5—6)
Eladó
szőlő és házastelek
Kolozsvárrt, a Kómál alján, nagy utcában 35 sz. a fekvő házastelek s az a megett terítő, sajttal ellátott szőlő örök áron eladó.

Ertekezhetni Kővári Mihály ügyvéd, Kolozsvárrt főtér 8 sz. emelet.